

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ
Φρ. 70. 10

20 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ : Στὰ κιάκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιδρόμου, (Ὁφθαλμιατρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Ἐξάρχεια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου [ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλῇ].

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπρὸς τὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΠΡΟΔΟΤΗΣ

κι ὁ Ζαῖμης ! Δὲν τὸ εἶπανε ἀκόμα οἱ Κρητικοί, μὰ τὸ εἶπανε οἱ λεύτεροι Ἕλληνες, καὶ τὸ γράψανε μάλιστα. κ' εἶναι τὸ ἴδιο. Κι ἀκόμα οὔτε μῆνας δὲν πέρασε ποὺ κατέβηκε ὁ Ζαῖμης στὴν Κρήτη. Ποῦ νὰ περάσει καὶ ξάμνη!

Ὁ Ζαῖμης εἶπε τὴ γνώμη του γιὰ τὴ Μακεδονία· εἶπε πὺς φοβάται δι' ἡ Εὐρωπαϊκὴ διπλωματία νὰ δυσκολευτεῖ νὰ τὴ δώσει στὴν Ἑλλάδα, μπορεῖ νὰ εἶπε καὶ τίποτε παραπάνου, πάντα ὅμως ὡς ἀτομικὴ γνώμη, καὶ χράπ! πᾶρ' τὸνε μέσα ! Προδότης κι αὐτός. Προδόνει, ὡς Ὑπατος Ἀρμοστής, τὴ Μακεδονία, καθὼς ὁ Πρίγκηψ, ὡς Ὑπατος Ἀρμοστής, προδῶσε τὴν Κρήτη ! Τῶς φαίνεται τὸ ἀξίωμα νὰ βγάξει προδότες. Μὰ κρίμα τοὺς προδότες αὐτοὺς νὰ μᾶς τοὺς δίνει ἡ Κρήτη ποὺ ἴ-

να μὴν εἶναι. Προσοχή — Ἄλλοτες πάνε πγὶο βαθιὰ τῆς καταρῆς οἱ βλάβες : ἐδῶ κ' ἐκεῖ ξεγδάραμα, ἔλκη ριχά· τὰ φωνοχόρδια σὰν παντοφάγωμα στὴν οὐρ τοὺς. Χρειάζεται προσοχὴ μεγάλη στὴ διάγνωση.

Λίγους φυματικούς βλέπουμε στὰ πρῶτα στάδια. Οἱ παραπάνω πάνε στὸ γιαντὶ δταν πγιά εἶναι προχωρημένες οἱ βλάβες· καὶ σὲ μερικοὺς εἶναι βαριεὶς ἀπ' τὴν ἀρχή.

Κάθε τίσιος ἄρρωστος εἶναι κ' ἓνα νέο πρόβλημα κλινικό. Μὲ σκέψη πρέπει νὰ ζυγιάσουμε τὸ κάθε τις. Ἡ τέχνη μας ἔρχεται σὲ μεγάλες δυσκολίες. Μὲ ἀταξωμένα χέρια δὲν μπορούμε νὰ μείνουμε κ' ἐκεῖνο ποὺ ἔχουμε νὰ κάνουμε εἶναι δύσκολο, κι ἂν ὁ ἄρρωστος δὲ μᾶς βοηθήσει μ' ὑπομονή κ' ἐπιμονή, τίποτις δὲν κατορθώνεται. Ἰσως σὲ λίγο θὰ εἶναι βρασμένο κ' ἐτοιμασμένο τὸ ζουμί ποὺ θὰ καθαρίζει μὲ λίγες γουλιές τὸ σῶμα ἀπὸ βακίλους καὶ φυματίαι. Ἰσως σὲ λίγο θάχουμε τὸν ἀντιφυματικὸ χυμὸ ποὺ σὲ μερικές ἐνέσεις θὰ μᾶς ἀλλάξει τὴ σύσταση τοῦ κορμιοῦ ἔτσι ποὺ νὰ μπορούμε τὰ μικρόδια νὰ ζήσουν μέσα μας. Ὡς τότες εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ πολεμοῦμε μὲ τὰ ὅπλα ποὺ ἔχουμε στὰ χέρια. Ὅταν ὁ ἄρρωστος ἔχει ἀντίσταση στὸ σῶμα καὶ δύ-

σαμε τώρα μόνο παληκάκια καὶ πατριώτες ἀληθινὸς μᾶς ἔδινε.

Ἀνάγκη νὰν τὸ ποῦμε κι αὐτὸ, νὰ συνστήσουμε δηλ. στοὺς Ἀθηναίους φημεριδογράφους νὰ μὴ συγκομεταχειρίζονται τόσο κι αὐτὸ τὸ ἐπίθετο γιὰτὶ νὰ μᾶς τὸ χαλάσουν καὶ νὰ χάσει σὲ λίγο ὀλωσδιόλου τὴν ἀξία του, καθὼς τὴ χάσανε καὶ τόσα ἄλλα ἐπίθετα γιὰ τὸν ἴδιο λόγο. Σήμερα δὲν μπορεῖς ἓναν ποὺ προσφέρει μὴ μεγάλη ὑπερσία στὴν πατρίδα νὰν τὸν πείς πατριώτη γιὰτὶ τὸ ἐπίθετο κατάντησει κοινότατο, ἀφοῦ οἱ φημερίδες τὸ κολλᾶνε σὲ κάθε τενεκέ· οὔτε ὁ τίτλος τοῦ εὐεργέτη ἔχει μεγάλη ἀξία, οὔτε ὁ τίτλος τοῦ δραστήριου, ἡ τιμίου, ἡ φιλοπονωτάτου ὑπαλλήλου λ. χ., ἀφοῦ σκορπιούνται κάθε μέρα μὲ δση ἀπλοχεριά καὶ τὰ παρὰσημα. Ἔτσι θὰ καταρτῆσει μὲ τὸν καιρὸ κι ὁ τίτλος τοῦ Προδότη. Θὰν τὸν λές σὲ κανέναν καὶ θὰ σοῦ λέει κ' εὐχαριστῶ.

Καὶ γιὰ νὰ γυρίσουμε στὰ Κρητικά, καὶ γιὰ νὰν τὸ γενικέψουμε καλύτερα κάπως τὸ ζήτημα, ἡ Ἑλλάδα μπορεῖ νὰβγαλε ὡς τώρα πολλοὺς ἀνόητους, στενοκέφαλους, ἀρχομανῆδες, ἀφιλότιμους πολιτικούς, μὰ πρὸς τὸς πολιτικούς δὲν ἔβγαλε. Κι αὐτὸ θαρροῦμε δὲν εἶναι μικρὴ τιμὴ γιὰ τὸν τόπο μας ποὺ τόσες ἄλλες πολιτικὲς ἀμαρτίες τὸν βαραίνουν.

ΚΙ ἈΛΛΟΤΕ

γράψαμε γιὰ τὸν κ. Φαρδούλη καὶ θαρροῦμε πὺς εἶναι περὶττὸ νὰ ξαναγράψουμε, ὕστερα μάλιστα ἀπὸ τὸ ἔργο χρονογράφημα τοῦ Σταθόπουλου στὴν «Ἀκρόπολη» ποὺ κάθε γραμμὴ του εἶταν καὶ μιὰ γερὴ καταπακιά στὴ δημοκοπία του. Μὲ τὸ χρονογράφημα τοῦ Σταθόπουλου ὁ κύριος Ἀπεργιάρχης ξεσκεπάστηκε ὀλωσδιόλου κ' ἐλπίζουμε πιά δῶ κι ὁμπρός νὰ μᾶς ἀφίσει ἡσυχους.

Ὁ Φαρδούλης ἀνακατεύεται στὶς ἀπεργίες ὄχι γιὰτὶ πονεῖ τοὺς ἐργάτες ἀλλὰ γιὰτὶ ὀνειρεύεται νὰ γίνει βουλευτής. Ἐνας δρόμος κι αὐτὸς ποὺ φέρνει στὴ Βουλῇ, ἀφοῦ κι αὐτὸς ὁ δρόμος εἶναι στρωμένος μὲ τὰ χαλίκια τῆς δημοκοπίας. Ἀ μᾶς πεί ὁ Φαρδούλης πὺς εἶναι καὶ σοσιαλιστής, θὰ γελάσουμε. Γιατὶ μοναχὰ ἓνας Ἀντύπας ἀπόδειξε μὲ πράματα κι ὄχι μὲ κούφια λόγια πὺς μπορεῖ νὰ γίνει κ' ἐδῶ σεβαστὸς ὁ σοσιαλισμὸς· καὶ μπροστὰ σ' ἓναν Ἀντύπα οἱ Φαρδούληδες πρέπει νὰ βουβαίνονται.

ναμὴ ἀρκετὴ στὸ ἴχαραχτήρα, δταν οἱ βλάβες στὰ πλεμόνια δὲν εἶναι προχωρημένες, ἡ τοπικὴ θεραπεία ἄς εἶναι ριζικὴ ὅσο γίνεται· τὰ μέρη τὰ βλαμμένα θὰ κοποῦνε μὲ τὴν κορτερὴ τσιμπίδα, εἶδος κορτερὸ διπλοχούλιαρο ἢ θὰ καοῦνε μὲ τὸ γαλβανοκάψη.

Κάποιες φορές τὰ φυμάτια μὲς τὸ λάρυγγα σωρίζονται σὲ ὀγκώματα (φυματοβλάστια). Κι· ἀφτὰ πρέπει νὰ βγίνουν ἀλάκερα.

Ἄλλοτες τὰ φυμάτια λιώνονται, προχωρεῖ ἡ ἔλκωση βαθιά, φτάνει στὴν κοκαλωσιὰ τοῦ λάρυγγος, πρὶξίμο ὁμπυομένο σὰν ἀπόστημα μαζέβεται πλάι στὸ χόνδρο (περιχονδρίτης τοῦ κρίκου τῆς ἀρύταινας). Ὁ γόνδρος μπορεῖ νὰ νεκρωθεῖ δταν τὸ ὁμπυομάζωμα τὸν τριγυρίσει. Ζητᾶ τότες δρόμο νὰ βγεῖ ἢ ὅζω πρὸς τὸ λαίμω ἢ μέσα πρὸς τὸν οἰσοφάγο.

Σ' ἓνα νέο ἀξιωματικὸ φθισικὸ μὲ μιὰ τομὴ πλάι στὸ λάρυγγα πῆγε βαθιὰ κ' ἔδγαλα ἀλάκερη τὴ δεξιὰ ἀρύταινα ποὺ εἶταν ἀπὸ περιχονδρίτη νεκρωμένη, καὶ μὲ τὸν ἀκατάπατο βῆχα τὴν ὁμπυορὴ τὴν τυρανία στὸ κατέπιωμα ἔκανε τὴ ζωὴ μαρτύριο. Ὁ ἄρρωστος ἔγιανε. Μετὰ χρόνια ἔπαθε πλεθρὸ καὶ πῆγε.

Σ' ἄλλους τὰ φυμάτια εἶναι στὸ βάθος καὶ μένουν ἐκεῖ· δὲν ἀνεβαίνουν στὴν ὄψη. Ἐῖρω μιὰ φθισικὴ ποὺ ἔχει πρησμένο ὡς εἶδος ἀδράχτι 15 χρό-

Ἄς εἶναι ὅμως. Μπορεῖ νὰχει ὅποιες ιδέες θέλει ὁ Φαρδούλης, μὰ καιρὸς νὰ δείξει καὶ ἡ Εἰσαγγελία, τώρα ποὺ τέλειωσε πιά καὶ ἡ ἀπεργία τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Σιδηροδρόμου, πὺς ἔχει κι αὐτὴ τίς ιδέες τῆς καὶ νὰ χτυπήσει κατακέφαλα τὴν καινούρια αὐτὴ δημοκοπία.

ΑΠΟ

τὴ μεγάλη γιαντρικὴ καὶ κοινωνικὴ μελέτη τοῦ κ. Φώτη Φωτιάδου, τοῦ σοφοῦ ἐπιστήμονα τῆς Πόλης, «Τὸ Χτικιὸν», τυπώσαμε ὡς τῶρα δύο κεφάλαια, τὸ «Κλίμα» καὶ τὸν «Πυρετὸν», καὶ τυπώνουμε σήμερα στὴν ἐπιφυλλίδα καὶ τρίτο κεφάλαιο, τὴ «Φυματίωση στὸ λάρυγγα». Ὅσο νὰ βγεῖ ἡ μελέτη αὐτὴ σὲ βιβλίο, ἐλπίζουμε νὰ μᾶς στείλει κι ἄλλα κεφάλαια ὁ σοφὸς συνεργάτης μας, κ' ἔτσι οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» θὰ διαβάσουν, πρὶν τυπωθεῖ ἀκόμα τὸ βιβλίο, τὰ σπουδαιότερα μέρη του.

Εἶναι ὅμως ἀνάγκη ἐδῶ νὰ δώσουμε καὶ μιὰ ἐξήγηση στοὺς ἀναγνώστες μας· πολλοὶ μᾶς παραπονεθήκανε πὺς τῆρα τοῦ κ. Φωτιάδου τὰ καταστρέφουμε μὲ τῆπειρα τυπογραφικὰ λάθια ποὺ τοὺς ἀφίνουμε. Τὰ τυπογραφικὰ λάθια εἶναι κι αὐτὰ μιὰ ἀπὸ τίς Ρωμαϊκές πληγές, δὲν μπορούμε λοιπὸν ὀλωσδιόλου νὰ λείπουν κι ἀπὸ τῆρα τοῦ κ. Φωτιάδου, μὰ πρέπει νὰ μάθουν οἱ ἀναγνώστες μας πὺς δὲ φταῖνε γιὰ ὅλα τὰ λάθια οἱ τυπογράφοι, γιὰτὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Χτικιοῦ» δὲν ἀκολουθεῖ πιστὰ σὲ ὅλα τὴν ἱστορικὴ ὀρθογραφία, ζητώντας νὰν τὴν ἀπλοποιήσει ὅσο μπορεῖ περισσότερο.

Ἰσως καμιά μέρα τάπορσάσει νὰ μᾶς ἐξηγήσει τὸ ὀρθογραφικὸ του σύστημα, καὶ πρέπει νὰ τὸ κάνει ἀφοῦ πολλὰ θάχουμε νὰ ὠφεληθοῦμε ἀπὸ μιὰ τέτια ἐξήγηση. Ὁ κ. Φωτιάδης δίνει γερίς σκεπαρινιές στὴν ἱστορικὴ ὀρθογραφία, ποὺ τῆς χρειάζεται στ' ἀλήθεια φουρνέλλο γιὰ νὰ φύγει ὀλωσδιόλου ἀπὸ τὴ μέση ὁ φοβερός αὐτὸς μπελάς.

ΚΑΘΑ

ἐλέγετο . . . — Ἡ Κυβέρνηση σκέφτεται νὰ ξαναγυρίσει στὴ παλιὰ διοικητικὴ διαίρεση καὶ νὰ διαίρει, πάλι τὴν Ἑλλάδα σὲ δεκάξη νομούς. Ἐτοιμάζεται μάλιστα καὶ τὸ νομοσχέδιο ποὺ θὰ ψηφιστεῖ ἀπὸ τὰ πρῶτα πρῶτα στὴ Βουλῇ μὲ τὴν καινούρια Σύνοδο.

Κάθε λίγο καὶ λιγάκι τὰ ἴδια. Πότε περσότε-

νια τώρα. Καμιά ἐνόχληση ἄλλη παρὰ βῆχα καὶ διπλοφωνιὰ πότε πότε. Στοὺς τέτοιους ἡ φυματίωση καὶ στὰ πνεμόνια μένει στάσιμη. Τοπικὴ θεραπεία ἐδῶ περιττή.

Στὴν ἐπιγλωττίδα πολλὲς φορές ἡ φυματίωση ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καταστρέφει, ἀπ' τὸ ἄλλο οὐλώνει.

Ἡ περπατησιὰ εἶναι ἀργή, μᾶς δίνει καιρὸ νὰ βοηθήσουμε τὴ φύση στὸ ἔργο τῆς. Κόφτοντας μὲ τὸ διπλοχούλιαρο τὰ πγὶο βλαμμένα μέρη προχωρεῖ τὸ οὐλωση. Σὲ τέτοιους ἄρρωστους ὁ λάρυγγας μᾶς δίνει μιὰ ιδέα τοῦ τί γίνεται μὲς τὰ πνεμόνια. Θὰ μιλήσουμε γι' ἀφτὰ ἄλλω.

Τέλος τὰ φυμάτια καὶ στὸ λάρυγγα πρέπει νὰ τὰ πολεμοῦμε ἀφοῦ τὰ πολεμοῦμε στὰ γάγγλια, στὰ κόκαλα καὶ σ' ἄλλα μέρη. Εἶναι βέβαια πολὺ πγὶο δύσκολος ὁ πόλεμος ἐδῶ παρὰ παντοῦ ἄλλω. Εἶναι τώρα 30 χρόνια ποὺ κοιτάζω φυματικούς· εἶδα χιλιάδες καὶ δοκίμασα ὅλων τῶν εἰδῶν τίς θεραπείες. Σὲ μερικοὺς, σὲ λίγους εἶδα τὸ λάρυγγα νὰ γιαντρεφεῖ κι ἄμα ἔλειψε τὸ βάσανο τοῦτο νὰ γυρίσουν ὅλα στὸ καλὸ· ἡ πάθηση σταμάτησε κι οἱ ἄνθρωποι ἀφτὸι πολλὰ χρόνια τώρα εἶναι καλά. Σ' ἄλλους εἶδα τὴν πάθηση νὰ γιαντρεφεῖ στὸ λάρυγγα μὰ στὰ πνεμόνια νὰ ἑξακολουθεῖ ἀσταμάτιστη

ρους νομούς, τότε λιγότερους. Κι όχι γιατί είναι καμιά ανάγκη, αλλά γιατί έτσι τὸ θέλουν κάθε φορά οἱ κοματάρχες. Καί ἡ Κυβέρνηση δὲν μπορεῖ παρά νὰ κάνει τὸ θέλημά τους, γιατί αὐτοὶ διοικούν, ἔρα κι αὐτοὶ διακυβεύουν, τὴν Ἑλλάδα.

Αὐτὸ τὸ λίγο δείχνει τὰ γενικά χάλια μας. Τόσα χρόνια τώρα χανόμαστε σὲ πειράματα νὰ βρούμε σὲ πόσους νομούς συμφέρει νὰ διαιρεθῇ τὸ Κράτος. Κι ὅταν αὐτὸ δὲν κατορθώσαμε ἀκόμα νὰ βρούμε, τότε θὰ μᾶς μείνει καιρὸς νὰ σκεφτοῦμε καὶ γιὰ τῆλλα, τὰ σοβαρώτερα;

ΜΙΑ

μεγαλοφυΐα μὲ οὐρά! Ταξιδεύοντας ἀστὴ ὕψη τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ὁ Ἀνοητόπουλος ὁ Κεχηναῖος ἀνακάλυψε — φανταστήτε νὰ γίνονται ἀνασκαφές καὶ στὰ ὕψη! — πῶς στὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ βλάκες εἶναι μεγαλοφυΐες! Κ' ἔχει δίκιο, ἀφοῦ στὴν Ἑλλάδα βρεθῆκανε φημερίδες νὰ χαραχτηρίσουν τίς ἀνοησίες του γιὰ μεγαλοφυΐες.

Τὴν ἔπαθε ὅμως κι ὁ Γιαννόπουλος γιὰ χάρη του, ἀφοῦ ἡ «Ἀκρόπολις» σ' ἕνα ἀπὸ τὰ περασμένα φύλλα τῆς ἔγραψε πῶς σὲ μερικά μέρη συμφωνεῖ τὸ βιβλίο τοῦ Ἀνοητόπουλου μὲ τὸ βιβλίο τοῦ Γιαννόπουλου. Ὅσο κι ἂν ἀδιάντροπα μίλησε γιὰ τὴ δημοτικὴ καὶ τοὺς ἀρχηγούς τῆς ὁ φίλος μας Περικλῆς Νεοπνευματόπουλος δὲν μπορούμε ποτὲ νὰ τὸν συγκρίνουμε μὲ τὸν Ἀνοητόπουλο, γιατί ἐπιτέλους ἂν ξεζουμιαστῇ τὸ βιβλίο τοῦ Γιαννόπουλου μπορεῖ νὰ βγάλει μιὰ δυὸ σελίδες γερές, ἐνῶ τὸ βιβλίο τοῦ Ἀνοητόπουλου ὅσο γενναῖο ξεζουμιασμα κι ἂν πάθει, τίποτ' ἄλλο ἀπὸ κούφια καρδία δὲ θὰ βγάλει. Τυπώθηκε δὲ κι ὅλο στὶς φημερίδες κι ὅσοι εἶχατε τὴν παληκαριά νὰν τὸ διαβάσετε τὸ εἶδατε.

Στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα

Ὁ ἀστυνόμος. (Καλὸς ἄνθρωπος. Μία ἐξαίρεση), Βλέπεις, παιδί μου, τί ἀσχημο πράμα εἶναι τὸ πιστό; Ἄ δὲν ἔπινες, δὲ θάσωνα τώρα ἔδω μέσα.

Ὁ μεθύσιμος. Ὁχι, κύρ ἀστυνόμ... Δὲν ἔκαμα ἀσχημα πού ῥηπα... Ἐπρεπε νὰ μὴ βγῶ δὴ ἀπὸ τὸ καπελεῖο ἔτσι πιωμένος... Δὲ θὰ μὲ πιάνετε τότες.

Ὁ ἀστυνόμος. Ἄν πῆγαινες νὰ δουλέψεις, παλιόσκυλο, δὲ θάσωνα κλέφτης, λωποδύτης!

Ὁ λωποδύτης. Γιατί, κύρ ἀστυνόμ; Ἐγὼ δουλέω καλῆτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον. Κάθε σκέπαση τοῦ ἡλίου πούλῶ στὴν κοσμάκη κηπιμισμένα γυαλιά. Ἀνεργος λογιέμαι;

καὶ νὰ θανατώνει τὸν ἄρρωστο. Εἶναι βέβαια τούτη ἡ καλῆτερη ἀπόδειξη πῶς ἡ οὐματίωση στὸ λάρυγγα εἶναι κάποτες γιαντρεφτή. Μὰ κι ὅταν ἀκόμα δὲν περιμένουμε θεραπεία χρεὸς μας εἶναι ν' ἀλαφρύνουμε τὰ βάσανα.

Ὅταν τὸ πρίξιμο εἶναι χυτὸ σ' ὅλο τὸ λάρυγγα καὶ βοήθια ἀπ' τὸ φυσικὸ δρόμο δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ, ἀνάγκη ν' ἀνοίξουμε δρόμο κάτω ἀπ' τὸ λάρυγγα. Ἡ τραχεοτομία γλυτώνει τὸν ἄνθρωπο ἀπ' τὸ πνίξιμο, ἀπ' τὴ φοβερὴ δίψα τοῦ αἵρα.

Ἄλλοτες ἡ φλόγωση προχωρώντας φέρνει μιὰ ἀγκύλωση στὴ θηλύκωση ἀναμεταξύ τὸν κρίκο καὶ τὴν ἀρύταινα. Ὅταν ἡ ἀγκύλωση γίνῃ καὶ στοὺς διὸ ἀρμούς (τοὺς κρικοαρυταινικούς) φέρνει δίσπνοια τόση ὥστε ν' ἀναγκαστοῦμε νὰ τραχεοτομήσουμε τὸν ἄρρωστο.

Ἄλλοτες ἀπὸ νωρίς, ἄλλοτες ἀργότερα ὅταν προχωρεῖτε πρὶν ἡ οὐματίωση στὸ λάρυγγα, ἀρχίζουν οἱ δυσκολίες στὸ κατάπνιμα. Ἀληθινὰ βάσανα τοῦ Ταντάλου μὲ παραπάνω τὸν πόνο. Χρεὸς μας νὰ τ' ἀλαφραίνουμε ὅσο μπορούμε. Μὲ τὴν τοπικὴν θεραπεία μαζί χρειάζεται καὶ τοπικὴ βοήθια κάθε φορά τὴν ὥρα πού θὰ φάγει ὁ ἄρρωστος. Ἡ τοπικὴ βοήθια γίνεταί μὲ διάφορα ἀναισθητικά, παλιά καὶ

ΣΤΗ ΜΑΝΤΡΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ ΓΙΩΡΓΗ

Εἴταν Ἀπρίλης. Μῆνας πού μοσκοβολοῦσε ἡ γῆς ἀπὸ τὰ βότανα καὶ ἀπὸ τὰ λουλούδια. Ἐποχὴ πού κάνει καὶ τοὺς γέρους νὰ φτερουγίζουν καὶ νὰ θυμούνται τὰ νιάτα τους, τότες πού μᾶς προσκάλεσε ὁ Μπάρμπα Γιωργῆς στὴ μάντρα του νὰ μᾶς κἀνῃ «ζιαφέτι».

Πόσα καὶ πόσα χρόνια, κι ὡς τόσο δὲ θὰ ξεχάσω τὴ χαρὰ καὶ τὴ γλύκα τῆς μέρας ἐκείνης. Εἴμασταν καμιά δεκαριά κορίτσια, καὶ πέντ' ἔξη ἡλικιωμένες γυναῖκες. Καὶ ἀκαβαλιέρος μας εἴταν ἕνας γέρος, μὰ ἀπὸ κείνους τοὺς γέρους πού ἔχουν ἀνακατωμένο τὸν κόσμο μὲ τὸ χουλιάρι, κι ἀπογεμίνες ὅλες του τίς χαρές καὶ τίς πίκρες. Ὅποια πέτρα ἀνασήκωνες, ἀποκάτω τὸν ἔβρισκες. Τέτοιος ζυπνὸς ἄνθρωπος εἴταν. Ἐκεῖνος λοιπὸν ἔγινε ἀρχηγός, κ' ἐμεῖς τὸν ἀκολουθοῦσαμε. Εἴτανε μιὰ χαρὰ νὰ βλέπης καραβάνι ἐλάκερο ἀπὸ γαϊδουράκια νὰ παίρνουν τοῦ κάμπου τὸν ἀνήφορο καὶ ν' ἀκούς τὰ γέλοια καὶ τὰ κᾶχλανα πού ἀντιλαλούσανε στὰ βουνά, καθὼς πηγαίναμε κατὰ τὸ Βασιό, ἐκεῖ στὴ μάντρα πού μᾶς πρόσμενε ὁ φίλος μὲ τὴ δική του τὴν παρέα, γυναῖκα, κόρες, ἀδερφίς, ἀξιδέρφες, κ' ἕνα σωρὸ γειτόνισσες, πού σὰν ἀνταμωθήκαμε κατάντησε πιά γάμος σωστός. Τί φαιδιά ἐκείνη τοῦ Μπάρμπα Γιωργῆ, καὶ τί καλωσύνη! Δὲν ἤξεραν τί νὰ μᾶς κάμουν, καὶ πῶς νὰ μᾶς περιποιοῦνε. Μᾶς ἔψαν καφέ, μᾶς φέρανε γάλα, μᾶς δώσανε καϊμάκι, κ' ὕστερ ἀπὸ μιὰς ὥρας γλῆντι σκορπιστήκαμε ἄλλος ἀπὸ δῶ ἄλλος ἀπὸ κεῖ μέσα στὶς πρασινάδες, καὶ θαμάζαμε ἐκείνες τίς κρυμμένες τίς ὁμορφιές πού μόνο ἡ ἔρημιὰ λές καὶ τίς χαίρεται! Βουνὰ καταπράσινα καὶ σπαρμένα μῦρα κι ἀσπριτίες. Καρυδιές καὶ πλατάνοι θεόρατοι. Ποτάμια καὶ νερά νὰ κατρακυλοῦν ἀπὸ παντοῦ. Ροδάφνες καὶ λυγαριές ἀνάμεσα στὶς ρεματιές. Καὶ τ' ἀρνιά νὰ βόσκουνε τριγύρω μὲ τ' ἀσώπαστά τους κουδούνια. Ὅσο ἀπ' ἀηδόνια κι ἀπὸ πουλιά, ἔλεγε κ' εἶχαν τὸ μεγάλο πανηγύρι τοὺς ἐκεῖ πέρα.

Σ' ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ μαγεμένο τὸ μέρος διαλέξαμε κ' ἐμεῖς τὸν πιὸ ἀψηλὸ πλάτανο καὶ κάμαμε κούνια. Μεσοῦρανα ἔβγαλαν τὰ τραγούδια μας κ' οἱ φωνές μας, μεσοῦρανα πῆγαμε κ' ἡ χαρὰ μας. Πόση ὥρα ξεχαστήκαμε μέσα σ' ἐκείνη τὴν ἀπόλαυση δὲ θυμοῦμαι. Θυμοῦμαι ὅμως πῶς ἀπάνω στὸ

χαλασμό ἐκεῖνο εἶδαμε κ' ἤρχονταν ὁ φίλος ἀπὸ μακριὰ σφυρίζοντας καὶ φωνάζοντας μὰ ποιὸς ἔκουγε! Σίμωσε καὶ κάθισε χαμογελώντας σὲ μιὰν ἀκρὴ ὥσπου τέλειωσαν τὰ τραγούδια, κ' ἔπειτα μὲ καλόκαρδο χαμογέλιο μᾶς λέει: «Μὰ δὲν πεινάσετε μαθὶ ἐσεῖς; Πέρασε μεσημέρι. Κοπίαστε καὶ μᾶς περιμένει τὸ τραπέζι, ἔτοιμο τόση ὥρα». Τότες κ' ἐμεῖς καταλάβαμε τὴν πείνα μας, καὶ μ' ἐκείνη τὴν ὀρεξὴ σηκωνόμαστε καὶ πηγαίνουμε, ὁμπρὸς ὁ Μπάρμπα Γιωργῆς κ' ἐμεῖς ὅλες κατόπι του, χωρταεύοντας καὶ πειραζοντας τον, ὡς τὴ μάντρα.

Μόλις πλησιάσαμε, καὶ μᾶς πῆρε ἡ μυρουδιά τοῦ ψητοῦ. Ἄχ, ἔλεγε ἡ μιά, τί ὁμορφὰ πού μυρίζει! Ὁχ, ἔλεγε ἡ ἄλλη, καὶ δὲς τοῦ γέλοια καὶ κᾶχλανα. Πάμε δᾶ, καὶ τί νὰ δοῦμε! Ἐνα τραπέζι στρωμένο ἀπάνω σὲ παχειὰ πρασινάδα μὲ πολλὲς πολλὲς ρήγανες ἀπλωμένες ἀπάνω, κ' ἔτοιμες νὰ δεχτοῦνε τάρνι. Καθίζουμε ἕνας γύρος ὅλοι, ἀνοίγουμε κ' ἐμεῖς τίς προμήθειες μας, βγαζοῦμε ὅ,τι πρόχειρα εἶχαμε μαζί μας, τὰ στρώνουμε γύρω γύρω, καὶ στὴ μέση μπῆκε τάρνι μὲ τὴ σούβλα ὅπως εἴταν, καὶ μὲ δίπλα μεγάλη τσότρα κρασί. Ὁ γέρος μας σὰν τὰ εἶδε ὅλ' αὐτά, καὶ σὰ μᾶς κοίταξε ὅλες ἔτσι χαρούμενες, τὸν πῆρε κατὶ σὰν γλυκὸ πρᾶπονο, κι ἄρχισε νὰ γελά μὰζὺ καὶ νὰ κλαίγῃ. Ποιὸς ξέρει τί νὰ ἤρθανε στὸ φουρτουνιασμένο τὸ νοῦ του ἐκείνη τὴν ὥρα! Ὁ Μπάρμπα Γιωργῆς ὅμως, σὰν πιὸ πραχτικὸς αὐτὸς καὶ πιὸ ἀτάραχος, ἀνασηκώνεται καὶ τοῦ λέει: «Ἐρχεσαι νὰ μὲ βοηθήσης Μπαρμπα Κωσταντῆ, νὰ κόψουμε τάρνι; Μετὰ χαρὰς, τοῦ κάνει ὁ γέρος. Κ' ἔτσι μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἄλλαξε τοῦ γέρου μας τὸ νοῦ καὶ τὸν ἔβαλε στὸ μέρασμα τοῦ ἀρνιοῦ, ὡς πού ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ κρασιοῦ, καὶ τότες πιά ὁ γέρος τὰ ξέχασε ὅλα, καὶ ξανάγινε ἔξαφνα παληκαρι. «Καλὸς νὰ σ' ἔβρω» τὴ μιά, «Καλὸς νὰ σ' ἔβρω» τὴν ἄλλη, εὐκίς, πειράγματα, λόγια, καὶ γέλοια ἀτίλειωτα. Μὰ τί ὀρεξὴ εἴταν ἐκείνη! Ὁ ὀρεξὴ τῆς ψυχῆς, πού φέρνει καὶ τὴν ἄλλη τὴν ὀρεξὴ. Βραδύαυσε, σάπασαν τὰ πουλιά, κ' ἐμεῖς ἀκόμα γλεντούσαμε.

Σὰν ἄρχισε νὰ παραβραδιαῖ, γυρίζει καὶ μᾶς λέει ὁ γέρος. Αἴ, κορίτσια, τί σκοπὸ ἔχετε; Δὲ θὰ φύγουμε; Τότες φωνάζει ὁ ἄλλος ἀπὸ μέσα: Ἀμὲ αὐτὸ τὸ γιαούρτι πού τὸ ξεχάσαμε, τί θὰ γίνῃ; Ὁμπρὸς λοιπὸν, τὸ γιαούρτι, κι ὅ,τι ἄλλο περίσσει ἀπὸ τὸ μεσημέρι! Καὶ ξανακαθίζουμε στὸ τραπέζι! Κατάντησε πιά νὰ μὴ βλέπουμε σὰν ξεκινήσαμε.

νέα — πιτσιλίσματα μὲ Κοκαίνα ἢ στοβαίνα σὲ ἀριὰ διάλυση 1 στα 1000, στα 500, στα 100 κτλ. μὲ τὴν κατάλληλὴν πιτσιλίστρα 1/4 τῆς ὥρας πρὶν τὸ φαγί. Εἴτε μὲ τὰ ἴδια φάρμακα σὲ πυκνὴ διάλυση 1:10 κ' 1 σὲ 5 χρίζουμε, ἐλβεφουμε μὲ τὰ κατάλληλα ἐργαλεῖα τὸ λάρυγγα. Ἐν ἀπὸ τὰ πρὶν βοήθητικά (τοπικά) χρίσματα γίνεται μὲ τὸ ὀρθόφορμι.

menthol	1,0-4,0
Huile d'amanes douces	7,0
jaune d'oeuf	6,0
orthoforme	2,0-4,0
Eau destillée q. s. p. f. s. a.	
emulsion de 25 gram.	

Τὸ γαλάτωμα τοῦτο πρέπει νάναί μὲ τέχνη φτιασμένο, τὸ ἀμυγδαλόλαδο καὶ τὸ κητρινάδι τ' ἀβοῦ πολὺ φρέσκα. Κάθε δυὸ ἢ τρεῖς μέρες ἀναλογία τὸν καιρὸ, νὰ γίνεται νωπὸ. Μὲ μιὰ κατάλληλὴ συρίγγα χύνουμε ἕνα ἀρκετὸ ποσὸ στὸ λάρυγγα ἢ τὸν ἀλβεφουμε μ' ἕνα παμπασχοφόρο.

Πάντα δὲν μπορεῖ ὁ γιατρός νὰ εἶναι στὴν ὀρθήν ὥρα γέμα καὶ δείπνο, παρὸν γιὰ νὰ κάνει τὰ χρειάζομενα. Γι' ἀπὸ ἃς διαλέξει ἀπ' τοὺς τριγυρινούς τοῦ ἀρώστου κανένα, ζυπνὸ καὶ πιτήδειο ἄνθρωπο νὰ τὸν δασκαλέψῃ. Κι' ὁ ἴδιος ὁ ἄρρωστος ἂν

εἶναι πιτήδειος μπορεῖ κάποιες φορές νὰ τὰ καταφέρει. Ἐπιμονὴ κ' ὑπομονὴ θέλει. Ἀνθρώποι πού θὰ βασανίζονταν φριχτά γιὰ νὰ κατεβάσουν μερικές βούκες, ἢ πού θάμεναν νηστικά, μπορεῖ νὰ τοὺς κάμει κανεὶς νὰ καλοσάγουν καὶ νὰ μὴν πονοῦν.

Γιὰ μιὰ νέα θεραπευτικὴ ἀγωγή πρέπει νὰ πούμε ἔδω διὸ λόγια: Μὲ μιὰ λαστιχένια φασκιά σφίγγουμε τὸ λαιμὸ ἀρκετὰ, ὥστε νὰ κρατιέται τὸ αἷμα πάνω ἀπ' τὸ σφιγμένο μέρος ἡ φασκιά εἶναι 2-3 ε. κ. μ. πλατιά κι ὡς 1 1/2, μέτρο μακριὰ: μπᾶναι κάτω ἀπ' τὸ καρδί, ὅσο τὸ δυνατό πρὶν χαμηλὰ μπορεῖ νὰ σταθεῖ δίχως νὰ γλυστρά κατ' ἀπάνω. Ντυλίζοντάς την, τὴ σφίγγουμε ὅσο δέχεται ὁ ἄρρωστος, δίχως νὰ στεναχωριέται πολὺ. Μετὰ τίς πρώτες δοκιμὲς συνειθίζει καὶ δέχεται κάμπισσ σφίξιμο. Ἀντὶς τὴ λαστιχένια φασκιά μπορεῖ νὰ χρησιμεύῃ κ' ἕνα σωληνάρ: καουτσουκένιο.

Μὲ τὸ σφίξιμο τοῦτο κρατιέται τὸ αἷμα, μαζεύεται, στοιβάζεται, σὰ νὰ πείς, πέρα ἀπ' τὸ σφιγμένο μέρος, καὶ φέρνει ἐκεῖ μιὰ αἰμοπληθιὰ μιὰ ὑπεραιμία.

Τὸ μεγαλύτερο καλὸ πού κάνει τίς παραπάνω φορές ἡ ἀγωγή ἀπὸ εἶναι πού ἡσυχάζει τὸν πόνο στὸ λάρυγγα, στὸ λαιμὸ, στ' ἀφτιά. Μόλις ξεντι-